

W BIULETYNIE:

- Wymiana doświadczeń z Prezydencjami Irlandii, Słowenii i Czech
- Rozmowa z Michałą Jelínková—byłą rzeczniką Wicepremiera Czech ds. europejskich

*„Skuteczna
reakcja
Prezydencji
na sytuacje
nieprzewidziane
i kryzysowe jest
kluczowa dla
efektywnego
sprawowania
Przewodnictwa w
Radzie UE”*

Czeskie rady dla polskiej Prezydencji

Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, we współpracy z Urzędem Komitetu Integracji Europejskiej oraz Instytutem Stosunków Międzynarodowych w Pradze zorganizował konferencję na temat doświadczeń czeskiej Prezydencji w Radzie Unii Europejskiej. Jej adresatami byli pracownicy administracji państwowej i samorządowej, analitycy i przedstawiciele środowiska naukowego oraz dziennikarze zajmujący się problematyką unijną. Obok konferencji odbyło się spotkanie ministra Mikołaja Dowgiewicza z ministrem Markiem Morą, zastępcą ministra ds. europejskich Republiki Czeskiej. Tematem rozmów były przede wszystkim doświadczenia Prezydencji czeskiej oraz przygotowania do Przewodnictwa w Radzie UE, a także kwestie instytucjonalne w Unii Europejskiej. Pierwszy dzień konferencji poświęcony był kwestiom reagowania na kryzysy polityczne i ekonomiczne, a także efektywnej realizacji agendy programowej Prezydencji. Jednym z najciekawszych wniosków jest to, iż skuteczna reakcja Prezydencji na sytuacje nieprzewidziane i kryzysowe jest kluczowa dla efektywnego sprawowania Przewodnictwa w Radzie UE. Kluczowy jest okres przygotowań albowiem podczas samej Prezydencji nie ma już czasu ani na planowanie, ani na długi proces decyzyjny. Następnego dnia konferencji

omawiano kwestie przygotowań logistycznych oraz informacji i promocji. Podkreślano znaczenie czynnika ludzkiego – właściwie dobranych i przeszkolonych kadr. Republika Czeska zaangażowała na potrzeby Prezydencji ponad 2000 urzędników, w tym stworzono ponad 300 dodatkowych etatów. Podczas 6-miesięcznego Przewodnictwa zorganizowano ponad 3000 różnych wydarzeń (konferencji, spotkań, koncertów), w tym ok. 550 w kraju. W drugim panelu strona czeska zaprezentowała, w jaki sposób dobierane oraz koordynowane były priorytety programowe oraz jak czynniki wewnętrzne i zewnętrzne wpłynęły na prace Prezydencji. Kluczowym przygotowaniem działań programowych jest dobre planowanie oraz analiza kwestii, które mogą stanąć na agendzie podczas Przewodnictwa danego kraju w UE. Konferencja „Doświadczenia Prezydencji czeskiej-wnioski dla Polski” odbywała się jako pierwsza inicjatywa, realizowana w ramach Forum Polsko-Czeskiego. Forum powstało na podstawie memorandum podpisanego przez ministrów spraw zagranicznych Radosława Sikorskiego i Karela Schwarzenberga 14 listopada 2008 r. w Pradze. Ma na celu stymulowanie rozwoju i pogłębiania stosunków polsko-czeskich. Pierwsza konferencja zrealizowana w ramach projektu przyczyniła się do wzmocnienia współpracy polsko-czeskiej poprzez rozwój kontaktów roboczych przedstawicieli administracji państwowej i ekspertów zajmujących się problematyką integracji europejskiej. Do końca 2009 r. zostanie opracowana publikacja zawierająca treść wystąpień oraz analizy z rekomendacjami przygotowane przez analityków PISM, we współpracy z Instytutem Stosunków Międzynarodowych w Pradze (ÚMV).

eu2008.si

Wnioski z Prezydencji słoweńskiej

W dniach 30 września – 1 października Urząd Komitetu Integracji Europejskiej gościł delegację urzędników słoweńskich, zaangażowanych w przygotowanie i przeprowadzenie Prezydencji Słowenii w Radzie UE w I połowie 2008 r. Wizyta zaowocowała niezwykle ciekawą wymianą doświadczeń. W pierwszym dniu wizyty zorganizowano konferencję poświęconą słoweńskim doświadczeniom w przewodniczeniu Radzie UE, która zgromadziła około 100 uczestników - przedstawiciele polskiej administracji, którzy bezpośrednio zaangażowani będą w przygotowanie i przeprowadzenie Prezydencji polskiej w II połowie 2011 r.

Prezentacje wygłosili prelegenci: p. Tanja Strniša, p. Matej Marn, p. Miran Kresal i p. Gregor Krajc, którzy opowiedzieli o doświadczeniach słoweńskiej Prezydencji w obszarach kadr, budżetu, logistyki, kalendarzu oraz strategii komunikacyjnej.

Żywe zainteresowanie uczestników wzbudziły kwestie związane z organizacją i finansowaniem spotkań wysokiego

i niskiego szczebla, usług tłumaczeniowych, gadżetów Prezydencji oraz kampanii informacyjnej. Ponadto, w trakcie konferencji zwrócono uwagę na specjalną rolę, jaką odgrywają przewodniczący grup roboczych Rady UE, a co za tym idzie na konieczność doboru właściwych osób odgrywających kluczowe role w spotkaniach w ramach Prezydencji. Dyskutowano również na temat istoty i zasad współpracy państwa sprawującego Prezydencję z Parlamentem Europejskim oraz o możliwych kanałach promocji kraju i roli Stałego Przedstawicielstwa w Brukseli w przedsięwzięciu. W drugim dniu wizyty słoweńscy urzędnicy uczestniczyli w indywidualnych spotkaniach w Kancelarii Premiera oraz w Kancelariach Sejmu i Senatu na temat udziału tych instytucji w procesie przygotowań i realizacji Prezydencji. Nieformalne spotkanie odbyło się również w UKIE, gdzie przedstawiciele wybranych resortów mieli okazję porozmawiać z z gośćmi o przygotowaniach w obszarze HR, budżetu i bezpieczeństwa.

„Receptą na udaną Prezydencję według ekspertów jest przede wszystkim dobre przygotowanie, a także zachowanie elastyczności, bo sytuacje nieprzewidziane na pewno się wydarzą.”

Sześć irlandzkich Prezydencji

Choć Irlandia liczy zaledwie 4 miliony mieszkańców, zdążyła już sześciokrotnie kierować pracami całej Wspólnoty Europejskiej. Ostatni raz zielona wyspa sprawowała Prezydencję w 2004 roku i to właśnie Irlandczycy witali m.in. Polskę w gronie członków UE 1 maja 2004 r. Teraz swoim doświadczeniem w przygotowaniu i prowadzeniu Prezydencji, Irlandczycy dzielą się z Polską. 14 października br. Tony Joyce i Philip Lynch, którzy byli zaangażowani w ostatnie Prezydencje, spotkali się w Warszawie z grupą polskich urzędników wchodzących w skład tzw. korpusu Prezydencji. Obydwaj koordynowali prace Prezydencji swojego kraju zarówno z ramienia Ministerstwa Gospodarki jak i Stałego Przedstawicielstwa w Brukseli. Seminarium zorganizował UKIE we współpracy z Instytutem Administracji Publicznej z Dublinu. Eksperti irlandzcy szczególną uwagę poświęcili koordynacji przygotowań do Prezydencji na szczeblu centralnym, jak i poszczególnych ministerstw.

Jako przykład zaprezentowano strukturę irlandzkiego Ministerstwa Gospodarki, Handlu i Zatrudnienia, w którym Departament ds. UE pełnił rolę koordynatora wszystkich działań

Ministerstwa związanych z przygotowaniem i sprawowaniem Prezydencji.

Tak jak każdej Prezydencji, Polsce przypadnie przewodniczenie około 250 grupom roboczym Rady UE. Joyce i Lynch zachęcali przyszłych przewodniczących grup by jak najwcześniej zapoznali się ze sposobem pracy swoich grup oraz nawiązali kontakty z innymi delegatami, a także przedstawicielami Komisji Europejskiej i Parlamentu Europejskiego (zwłaszcza z Przewodniczącymi odpowiednich Komisji PE i Sprawozdawcami ważnych projektów). Receptą na udaną Prezydencję według ekspertów jest przede wszystkim dobre przygotowanie, a także zachowanie elastyczności, bo sytuacje nieprzewidziane na pewno się wydarzą. Uczestnicy spotkania zadawali praktyczne pytania dotyczące współpracy z Sekretariatem Rady UE, obiegu dokumentów czy niezbędnych szkoleń. Irlandzcy eksperci przyznali, że w ostatnich latach Prezydencje UE stają się coraz bardziej intensywne i nieraz kraje zapoczątkowują nowe tradycje. „Po 2011 roku, a przed kolejną Prezydencją Irlandii planowaną w 2013 roku, może to my zgłosimy się do Was po porady” – śmiał się na koniec Tony Joyce.

“Czułam się jakbym przebywała w innym wymiarze”

O swoich doświadczeniach z okresu czeskiej Prezydencji opowiada w rozmowie z UKIE Michaela Jelínková, była rzeczniczka prasowa Wicepremiera Rządu Republiki Czeskiej ds. europejskich.

W trakcie Prezydencji czeskiej w 2008 r. była Pani odpowiedzialna za komunikację z mediami. Jak Pani wspomina ten okres?

- To był fantastycznie spędzony czas. Jednocześnie niesamowicie wymagający, dlatego też zaczęliśmy przygotowania odpowiednio wcześniej, bo już w 2007 r. W 2008 r. pojawiły się nowe osoby zasilające szeregi Ministerstw – musiały one władać obcymi językami, posiadać konkretne kwalifikacje. Okres przed objęciem Prezydencji wymagał bardzo dużo pracy, ale wcześniejsze przygotowanie zdecydowanie się opłaciło.

Co było największym wyzwaniem w ramach kontaktów z mediami?

- Dziennikarze z pewnością nie chcieliby usłyszeć tego, co teraz powiem, ale oni są dość szczególną grupą, bo bardzo niezależną. Z jednej strony jest to oczywiście pozytywny aspekt ich działalności, ale z drugiej strony niejednokrotnie musieliśmy wkładać wiele wysiłku w wyjaśnienie tego, co robimy. Myślę, że największym wyzwaniem w kontekście relacji z mediami było jasne i czytelne formułowanie swoich myśli, cierpliwe i konsekwentne przybliżanie dziennikarzom tego, co akurat się dzieje.

Czy pojawiły się jakieś problematyczne kwestie w obsłudze dziennikarzy?

- Przy ponad 2000 dziennikarzy, którzy przyjechali do Czech, a nie zrobiliby tego w innych okolicznościach, należy podkreślać szansę dla kraju. Mogliśmy tym ludziom zaprezentować nasze państwo. Myślę, że stworzyliśmy tym ludziom odpowiednie warunki do pracy. Przy okazji obecności takiej liczby dziennikarzy oczywiście musieliśmy obalać niekiedy pewne stereotypy odnośnie naszego kraju, ale naprawdę warto rozmawiać z przedstawicielami mediów – wcześniej się z nimi spotykać, wyjaśniać jak to jest naprawdę z tą Polską czy Czechami, jak się kształtuje sytuacja polityczna. Należy mieć to na uwadze, ponieważ dziennikarze, szczególnie brukselscy, co sześć miesięcy muszą koncentrować się na innym kraju i naprawdę nie mają czasu na samodzielne zgłębienie informacji na temat Polski czy innego państwa. Na tym naszym zadaniem polega reprezentowanie swojego państwa oraz przekazywanie mediom pożądaných informacji.

Proszę nam jeszcze powiedzieć coś na temat kryzysowych sytuacji. Jak z Pani punktu widzenia poradziłyście sobie z nieoczekiwanymi sytuacjami?

- Na szczęście, nie mieliśmy do czynienia z typowo kryzysową sytuacją wynikającą z błędów w komunikacji. Były za to inne sytuacje, na tle politycznym, jak np.: kryzys gazowy, który rozpoczął się na samym początku objęcia przez Czechy Prezydencji. Przypadek ten wymagał jednak wysiłków różnych rządów. Przede wszystkim zawsze należy dostosować dyskurs medialny do politycznej sytuacji. Należy być elastycznym, umieć bardzo szybko reagować na wszystkie potrzeby dziennikarzy.

Jakie są Pani osobiste przeżycia z okresu Prezydencji? Co dla Pani było największym wyzwaniem?

- Muszę przyznać, że osobiście czułam się, jakbym przebywała w innym wymiarze. Jeżeli odbiera się dziennie 200 połączeń telefonicznych, 250 sms-ów z prośbą o informacje, a do tego wszystkim za jeszcze maile czekające w skrzynce, oczywistym jest, że nie pracuje się tak, jak było się do tego przyzwyczajonym. Na szczęście już sam okres przygotowań do Prezydencji była dla mnie bardzo intensywny, więc zdążyłam się „rozgrzać”. Niektórzy mówią, że najgorszy jest właśnie trzymiesięczny okres poprzedzający Prezydencję. W moim przypadku było jednak inaczej – to sama Prezydencja była dla mnie najbardziej wymagająca. Szczerze mówiąc obawiałam się momentami, czy podołam fizycznie. To wszystko jest bardzo męczące- sypia się po pięć godzin na dobę i myślę, że przez więcej niż sześć miesięcy nie można byłoby tak funkcjonować. Całe szczęście, że Prezydencja nie trwała dłużej.

Czy mogłaby Pani udzielić kilku wskazówek osobom, które w Polsce będą pracować nad aspektami medialnymi Prezydencji?

- Bądźcie zawsze dostępni, zawsze oddzwaniajcie na nieodebrane połączenia. Osoby, które będą do was dzwonić będą dla was nieznanymi osobami, ale wy będziecie musieli odpowiadać na ich pytania. Oprócz tego bądźcie szczerzy i prawdomówni- tu chodzi o waszą wiarygodność. Kolejną kwestią jest, żebyście nie oczekiwali, że ktoś będzie czytał w waszych myślach, więc wyrażajcie się możliwie jak najjaśniej. Prezydencja nie jest sprawą prostą, nie żałujcie czasu na wyjaśnienie dziennikarzom, o co w tym wszystkim chodzi.

Bardzo dziękujemy za poświęcony czas i udzielone rady.

„Prezydencja nie jest sprawą prostą, nie żałujcie czasu na wyjaśnienie dziennikarzom, o co w tym wszystkim chodzi.”

EU2009.CZ